

Warszawa, dnia 15 listopada 2021 r.

STANOWISKO

Sektorowej Rady ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości z dnia 15 listopada 2021 r.

odnośnie do proponowanych zmian rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania
(Dz. U. z 2018 r. poz. 2010 oraz z 2019 r. poz. 1636)

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej rekomenduje następujące zmiany do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania:

1. Pierwsza z proponowanych zmian polega na **rezygnacji z możliwości doksztalcania teoretycznego młodocianych przez pracodawcę zatrudniającego ich w celu przygotowania zawodowego**. Obecnie taka możliwość wynika z § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia w przypadku zorganizowania doksztalcania teoretycznego młodocianych we własnym zakresie pracodawca realizuje obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu teoretycznego kształcenia zawodowego wynikające z odpowiedniego programu nauczania. Proponuje się wyłączyć tę możliwość i umożliwić doksztalcanie teoretyczne wyłącznie w zorganizowanych formach – szkolnych albo pozaszkolnych (branżowa szkoła I stopnia, centrum kształcenia zawodowego albo szkoła prowadząca kształcenie zawodowe realizowane w formie turnusu doksztalcania teoretycznego młodocianych). Skutkiem proponowanej zmiany będzie rozdzielenie kształcenia praktycznego realizowanego przez pracodawcę i doksztalcania teoretycznego, które byłoby prowadzone wyłącznie przez wyspecjalizowane instytucje, takie jak szkoły i centra kształcenia zawodowego, które posiadają do tego odpowiednią infrastrukturę i kadrę z wykształceniem pedagogicznym. Pracodawca na ogół nie jest w stanie zapewnić porównywalnych warunków do nauki teoretycznej, powinien zatem skoncentrować się na kształceniu praktycznym, do prowadzenia którego posiada odpowiednie kwalifikacje. Zmiana będzie polegała na uchyleniu w § 10 w ust. 1 pkt 3 oraz uchyleniu ust. 2 w § 10, a także na nadaniu nowego brzmienia ust. 3 w § 11.
2. Druga z proponowanych zmian dotyczy **precyzyjnego określenia czasu trwania nauki zawodu**. Obecnie – zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia – nauka zawodu trwa nie dłużej niż 36 miesięcy (chyba że młodociany kształcący się w szkole branżowej I stopnia nie otrzyma promocji do następnej klasy albo nie ukończy szkoły, wówczas czas trwania nauki zawodu może zostać przedłużony, nie więcej jednak niż o 12 miesięcy). Wskazany w rozporządzeniu okres maksymalny stwarza możliwość w zasadzie dowolnego (przede wszystkim w przypadku gdy młodociany odbywa doksztalcanie teoretyczne w innych formach niż 3-letnia szkoła branżowa I stopnia) skracania czasu trwania nauki zawodu. Z pewnością jest to niekorzystne dla

młodocianych odbywających przygotowanie zawodowe i może mieć negatywny wpływ na poziom nabywanych przez nich umiejętności zawodowych. Proponuje się więc wskazać, że nauka zawodu trwa w każdym przypadku 36 miesięcy (przy zachowaniu możliwości przedłużenia tego okresu w przypadkach, o których mowa w § 12 ust. 1). Zmiana będzie polegała na nadaniu nowego brzmienia ust. 1 w § 6.

3. Proponuje się również **ograniczenie możliwości skracania czasu trwania nauki zawodu**. Obecnie – zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia – pracodawca, na wniosek młodocianego, albo izba rzemieślnicza, na wniosek pracodawcy będącego rzemieślnikiem i młodocianego, mogą wyrazić zgodę na skrócenie czasu trwania nauki zawodu nie więcej jednak niż o 12 miesięcy. Możliwość ta dotyczy tylko młodocianych, którzy nie doksztalają się w szkole branżowej I stopnia. Wydaje się jednak, że skrócenie czasu trwania nauki zawodu maksymalnie nawet o 1/3 może znacznie utrudnić albo wręcz uniemożliwić młodocianemu opanowanie wszystkich umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania zawodu oraz nabycie wiedzy teoretycznej. W kontekście skrócenia czasu trwania nauki zawodu należy także uwzględnić z jednej strony regulację § 18 rozporządzenia, zgodnie z którym młodocianemu, który ukończył przyuczenie do wykonywania określonej pracy z wynikiem pozytywnym i podjął naukę zawodu obejmującą zakres tego przyuczenia, jego okres zalicza się do okresu praktycznej nauki zawodu (co powoduje, że w niektórych przypadkach czas ten będzie już skrócony o czas przyuczenia do wykonywania określonej pracy) oraz z drugiej strony konstytucyjny obowiązek nauki osób do ukończenia 18. roku życia (co powoduje, że osoby te do czasu osiągnięcia pełnoletności i tak będą musiały pobierać naukę w jakiejś formie). Biorąc pod uwagę, że skrócenie czasu trwania nauki zawodu na podstawie § 12 ust. 2 rozporządzenia będzie motywowane prawdopodobnie w głównej mierze względami o charakterze osobistym, zasadne wydaje się ograniczenie maksymalnego czasu skrócenia nauki zawodu do 6 miesięcy. Zmiana pozwoli wyeliminować ryzyko braku odpowiedniego przygotowania zawodowego młodocianego, wynikającego z niewystarczającego czasu poświęconego na naukę zawodu. Zmiana będzie polegała na nadaniu nowego brzmienia ust. 2 w § 12.

Wnioski:

Celem proponowanych zmian jest poprawa jakości przygotowania zawodowego młodocianych poprzez:

- 1) wprowadzenie bardziej precyzyjnych regulacji dotyczących czasu trwania tego przygotowania przy równoczesnym ograniczeniu możliwości jego skracania;
- 2) rozdzielenie części praktycznej przygotowania zawodowego od doksztalania teoretycznego przez wyeliminowanie możliwości prowadzenia tego doksztalania przez pracodawcę we własnym zakresie.

Przygotowała: *Agnieszka Lipińska* – Ekspert Grupy roboczej ds. legislacji Sektorowej Rady ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości; projekt został przyjęty przez Grupę roboczą ds. legislacji na spotkaniu w dniu 21.10.2021 r.